

Sygn. akt I ACa 323/13 Sygn. akt I ACa 323/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 września 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SA Maciej Dobrzyński

Sędzia SA Robert Obrębski (spr.)

Sędzia SO del. Jan Wawrowski

Protokolant apl. sędziowski Marek Ochal

po rozpoznaniu w dniu 6 września 2013 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa P. M.

przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W.

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 12 października 2012 r., sygn. akt I C 32/12

1. oddala apelację;

2. zasądza od P. M. na rzecz (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. kwotę 5400 (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego;

3. przejmuje na rachunek Skarbu Państwa nieuiszczoną opłatę od apelacji powoda.

Sygn. akt IA Ca 323/13

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 3 stycznia 2012 r., wniesionym przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W., P. M. wystąpił o uznanie za bezskuteczną w stosunku do siebie umowy sprzedaży udziału w 964468/1709843 części własności nieruchomości położonej przył. (...) w miejscowości Z., powiat (...), składającej się z dwóch działek nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Wołominie prowadzi księgą wieczystą nr (...), zawartej przez pozwanego nabywcę z (...) Park spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w W. aktem notarialnym z dnia 27 lipca 2011 r. Powód wskazywał, że jest wierzycielem zbywcy, od którego nie otrzymał części należności, na którą została wystawiona fakturą nr (...) r., tytułem zapłaty wynagrodzenia należnego za wykonanie przez powoda robót budowlanych w ramach realizacji przez zbywcę inwestycji na nieruchomości objętej wskazaną umową. Jako podstawę prawną roszczenia powód wskazywał art. 527 k.c. i twierdził, że czynność objęta żądaniem pozwu miała na celu pokrzywdzenie wierzycieli (...) Park spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, stanowiła tylko pozorne działania stron tej czynności, podnosił także, że z racji powiązań natury osobowej i kapitałowej, pozwany nabywca miał świadomość, iż zbycie udziału we wskazanej

nieruchomości miało na celu doprowadzenie do niewypłacalności zbywcy, udział we współwłasności tej nieruchomości stanowił bowiem podstawowy składnik majątku zadłużonego zbywcy.

Pozwana wnosiła o oddalenie powództwa i zaprzeczała, aby powód był wierzycielem (...) Park spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W., twierdziła bowiem, że fakturą nr (...) r. objęte były nieistniejące należności za prace budowlane, które nie zostały faktycznie wykonane, podnosiła ponadto, że zakwestionowana przez zbywcę część tej należności była objęta następnymi fakturami, wystawionymi po wykonaniu tych prac, które zostały zapłacone w całości przez inwestora. Ponadto pozwana zaprzeczała, aby odpłatna czynność prawna, przychód z której został przeznaczony na spłatę zobowiązań zbywcy, została dokonana w celu pokrzywdzenia wierzycieli, zwłaszcza że udział nabyty przez pozwaną, tak jak cała nieruchomość, obciążony był hipoteką na korzyść (...) Banku (...) S.A. na zabezpieczenie spłaty kredytu w kwocie kilkukrotnie przenoszącej cenę uzyskaną przez zbywcę ze sprzedaży udziału w nieruchomości, do której inni wierzyciele nie mogliby skierować skutecznej egzekucji własnych wierzytelności. Pozwana podnosiła, że powód nie wytaczał powództwa o zasądzenie wierzytelności, którą uzasadniał swoją legitymację w tej sprawie, nie podejmował ponadto innych czynności zmierzających do jej dochodzenia.

Wyrokiem z dnia 12 października 2012 r. Sąd Okręgowy oddalił żądanie pozwu i zasądził od powoda na rzecz pozwanej kwotę 7200 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Na podstawie zebranych dowodów, Sąd Okręgowy ustalił, że realizując umowę zawartą ze zbywcą w dniu 24 marca 2009 r, w której powód zobowiązał się do wykonania robót budowlanych na nieruchomości wskazanej w pozwie, w dniu 27 sierpnia 2009 r., na kwotę 2.023971,89 zł, wystawiona została faktura nr (...) r., która w nie została zapłacona w części dotyczącej kwoty 419806,89 zł, inwestor zakwestionował bowiem objęcie fakturą prac budowlanych, które zostały wykonane później i były uwzględnione w fakturach nr (...), które zostały zapłacone przez inwestora. Sąd Okręgowy ustalił, że z powodu niewykonania części prac w terminie, pismem z dnia 14 maja 2010 r., (...) Park spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. odstąpiła od umowy zawartej z powodowej, zaś aktem notarialnym z dnia 27 lipca 2011 r. sprzedała na rzecz pozwanej udział w 964468/1709843 własności nieruchomości przy ul. (...) w Z., na której inwestycja była realizowana, za cenę wynoszącą 23000 zł, którą nabywca zobowiązał się zapłacić jednorazowo albo w ratach do dnia 26 listopada 2013 r. Sąd Okręgowy ustalił, że wniosek powoda o ogłoszenie upadłości inwestora został oddalony postanowieniem Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w Warszawie z dnia 1 września 2010 r., wydanym w sprawie X GU 23110 z powodu jego wniesienie przez osobę nielegitymowaną, która nie była wierzycielem podmiotu objętego żądaniem, zażalenie powoda zostało natomiast oddalone postanowieniem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 17 listopada 2010 r. Sąd Okręgowy ustalił, że powód nie wytaczał powództwa przeciwko zbywcy o zasądzenie części należności objętej fakturą nr (...) r., nie uzyskał więc tytułu egzekucyjnego albo innego orzeczenia stwierdzającego istnienie tej wierzytelności.

Oceniając znaczenie ustalonych okoliczności, Sąd Okręgowy wskazał, że uprawnione do uzyskania ochrony na drodze powództwa przewidzianego art. 527 i nast. k.c. są osoby dysponująca zaskarżalną, wymagalną, a przy tym nieprzedawnioną wierzytelnością w stosunku do zbywcy, do których nie należy powód, nie zostało bowiem wykazane w rozpoznawanej sprawie, aby P. M. przysługiwała tego rodzaju wierzytelność w stosunku do (...) Park spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W., roszczenie, na które powód powołał się w tej sprawie, stało się bowiem wymagalne w dniu 2 września 2009 r., przed wniesieniem pozwu w tej sprawie upłynął więc trzyletni termin jego przedawnienia, wierzytelność z faktury nr (...) była bowiem związana z zakresem działalności prowadzonej przez powoda, który przed wniesieniem pozwu nie podejmował czynności skutkujących przerwaniem biegu terminu przedawnienia roszczenia. Sąd Okręgowy uznał, że częściowa zapłata wskazanej faktury przez zbywcę nie stanowiła uznania długu co do należności, która została zakwestionowana, zwłaszcza że z tej samej przyczyny oddalony został wniosek powoda o ogłoszenie upadłości zbywcy. Ponadto Sąd Okręgowy wskazał, że nie zostały wykazane pozostałe przesłanki zasadności powództwa opartego na art. 527 i nast. k.c., nie zostało bowiem udowodnione, aby czynność wskazana w pozwie została podjęta z zamiarem pokrzywdzenia wierzycieli w sytuacji, gdy cena uzyskana ze sprzedaży udziału w nieruchomości, na której powód wykonywał zleczone prace budowlane, została w całości przeznaczona na spłacenie zobowiązań w stosunku do innych wierzycieli zbywcy, zaś nabywca przejął liczne obowiązki (...) Park spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. związane z kredytem, wykonaniem zawartych przez zbywcę umów przedwstępnych oraz sprzedażą mieszkań, nie odniósł więc nieuzasadnionych korzyści kosztem wierzycieli zbywcy. O

kosztach procesu Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98, 99 i 108 § 1 k.p.c. i § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie i ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy udzielonej z urzędu.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego wniósł powód. Zaskarżając ten wyrok w całości, powód zarzucił Sądowi Okręgowemu naruszenie art. 118 k.c. przez nieuzasadnione uznanie, że roszczenie wobec zbywcy udziału objętego żądaniem pozwu uległo przedawnieniu w dniu 12 września 2012 r., podczas gdy postanowieniem z dnia 24 stycznia 2012 r., wydanym w sprawie XVI GCo 164/11, powód uzyskał jego zabezpieczenie, które przerwało biegu terminu jego przedawnienia, potrzeba powołania tej okoliczności w apelacji została natomiast spowodowana treścią uzasadnienia zaskarżonego wyroku. Apelacja powoda została ponadto oparta na zarzucie naruszenia przez Sąd Okręgowy art. 233 k.p.c. przez przekroczenie swobodnej oceny dowodów oraz nieuzasadnione przyjęcie, że (...) Park spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. znajdowała się w dobrej kondycji finansowej, uznanie, że zbycie udziału nie doprowadziło tej spółki od stanu niewypłacalności albo nie pogłębiło tego stanu, nieuzasadnione przyjęcie, że czynność objęta żądaniem nie była pozorna, że nie została dokonana w celu pokrzywdzenia wierzycieli zbywcy oraz że nabywca nie miał świadomości celu, w jakim została zawarta. Ostatni zarzut apelacji dotyczył naruszenia przez Sąd Okręgowy art. 527 k.c. przez bezpodstawne uznanie, że nie zostały wykazane przesłanki powództwa wniesionego zgodnie z powołanym przepisem. Na podstawie podanych zarzutów skarżący wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku przez uwzględnienie powództwa w całości oraz obciążenie pozwanej kosztami postępowania, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego jej rozpoznania oraz rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego. Podczas rozprawy apelacyjnej powód sprecyzował treść apelacji i wniósł o dopuszczenie dowodu z powołanego postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia z dnia 24 stycznia 2012 r. W odpowiedzi na apelację pozwana wniosła o jej oddalenie oraz obciążenie powoda kosztami postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie. Ustalenia Sądu Okręgowego były prawidłowe, znajdowały uzasadnienie w dowodach złożonych przez strony, istotna ich część nie została zakwestionowana w apelacji i nie podlegała dalszej weryfikacji na podstawie dokumentów złożonych do akt, podważane w apelacji argumenty Sądu Okręgowego nie miały natomiast podstawowego znaczenia dla wyniku sprawy, zarzuty podniesione w apelacji nie wykazały nieprawidłowości wykładni oraz zastosowania w tej sprawie art. 527 k.c., zaś odmienny pogląd skarżącego nie zasługiwał na uwzględnienie.

Nie można odmówić racji powodowi w tym tylko zakresie, że uzyskanie zabezpieczenia roszczenia o zapłatę części należności, na którą powód wystawił fakturę nr (...) r., stanowiło okoliczność istotną dla wyniku sprawy, nie ulega bowiem kwestii, że bieg terminu przedawnienia roszczenia, stosownie do art. 123 § 1 pkt 1 k.c., zostaje przerwany przez uzyskanie jego zabezpieczenia przed wniesieniem sprawy. Nie odmawiając ponadto słuszności argumentom podnoszonym przez pozwaną, zgodnie z którymi wskazany skutek nie powinien być honorowany w wypadku upadku udzielonego w ten sposób zabezpieczenia z powodu zaniechanie wytoczenia powództwa o jego zasądzenie w terminie, który został udzielony wierzycielowi w postanowieniu o udzieleniu zabezpieczenia, przyznać należy, że z żadnego przepisu prawa nie wynika, aby skutek wywołany udzieleniem wierzycielowi tymczasowej ochrony prawnej ustawał w wyniku upadku zabezpieczenia. Formalna bezzasadność argumentacji podnoszonej w tej sprawie przez pozwaną nie przemawiała na korzyść powoda, ponieważ dopiero w apelacji została podniesiona okoliczność uzyskania przez skarżącego ochrony udzielonej w postępowaniu zabezpieczającym, wcześniej nie była podnoszona, była więc spóźniona i nie mogła zostać uwzględniona w sprawie, która była rozpoznawana według przepisów postępowania odrębnego przewidzianego dla sprawy gospodarczych. W rozpoznawanej sprawie nie miał bezpośredniego zastosowania art. 381 k.p.c., lecz bardziej rygorystyczne przepisy wskazanego postępowania odrębnego, którymi wprowadzone zostały ograniczenia dla stron w zakresie dotyczącym powoływania nowych faktów, zarzutów oraz dowodów.

Postępowanie w tej sprawie zostało wywołane pozwem, którego data wniesienia uzasadniała zastosowanie przepisów postępowania odrębnego w sprawach gospodarczych aż do prawomocnego zakończenia postępowania. Gospodarcza

kwalifikacja sprawy nie mogła budzić wątpliwości w sytuacji, gdy od początku postępowania, po obu stronach sporu występowały przedsiębiorcy, sprawa związana była natomiast z działalnością gospodarczą obu strony (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 lipca 2000 r., V CKN 1266/00). W rozpoznawanej sprawie znajdowały zastosowanie wszystkie ograniczenia, które od dnia 20 marca 2007 r., nowelizacją z dnia 16 listopada 2006 r., zostały wprowadzone do postępowania w sprawach gospodarczych, w tym art. 479¹² i art. 479¹⁴ k.p.c. Okoliczność przedawnienia roszczenia objętego fakturą nr (...) r. nie mogła się spotkać z podniesieniem takiego zarzutu przez pozwaną w odniesieniu do roszczenia dochodzonego w tej sprawie, charakter powództwa wniesionego na podstawie art. 527 k.c. i wyroku uwzględniającego powództwo oparte na tym przepisie, ingerującego w stosunki prawne między stronami oraz zbywcą udziału, powodował bowiem, że takiej sprawie zarzutu przedawnienia nie mógł zostać podniesiony skutecznie. Przedawnienie wskazanego roszczenia miało więc znaczenie przy wykazaniu przez powoda przesłanek uzasadniających zastosowanie powołanego przepisu, zasadnie Sąd Okręgowy wskazał bowiem, że warunkiem wstępnym, poprzedzającym badanie pozostałych przesłanek z art. 527 k.c., było wykazanie, że powód jest wierzycielem w stosunku do (...) Park spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.. Powoda obciążał więc ciężar wykazania okoliczności dysponowania w stosunku do zbywcy nie tylko istniejącą i wymaganą wiarygodność, ale również udowodnienia, że nie ulegał ona przedawnieniu przed wydaniem wyroku rozstrzygającego o zasadności powództwa wniesionego w tej sprawie. Z ciężaru tego powód się nie wywiązał, w szczególności zgodnie z zasadami prekluzji procesowej obowiązującej w tej sprawie. Okoliczność uzyskania przez powoda postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia roszczenia o zasądzenie dalszej części należności objętej fakturą nr (...) nie mogła wprawdzie zostać podniesiona w pozwie, zgodnie z art. 479¹² § 1 k.p.c., wskazane postanowienie zostało bowiem wydane przed Sąd Okręgowy trzy tygodnie po jego wniesieniu, niemniej w sytuacji, gdy pozwana kwestionowała istnienie tej wiarygodności oraz jej zaskarżalność, powód był zainteresowany podniesieniem tej okoliczności przy kolejnej czynności w tej sprawie, możliwość jej podniesienia w dalszym toku postępowania przed Sądem Okręgowym była z drugiej strony ograniczona regułami tzw. prekluzji wtórnej przewidzianej art. 479¹² § 1 zdanie drugie k.p.c. Nie można było więc podzielić stanowiska powoda, jakoby potrzeba powołania wskazanej okoliczności została wywołana argumentami, do których Sąd Okręgowy odwołał się w uzasadnieniu wyroku, nie miał bowiem możliwości wyrażenia swojego stanowiska w trakcie czynności poprzedzających jego wydanie, w szczególności bez naruszenia reguł rządzących kontradiktoryjnym sporem, który strony toczyły w tej sprawie. W sytuacji, gdy powód korzystał z pomocy zawodowego pełnomocnika w sprawie podlegającej przepisom postępowania gospodarczego, zakres związanych z tym obowiązków obejmował także potrzebę zorientowania się w zakresie znaczenia prawnego okoliczności zaniechania wytoczenia przez powoda powództwa o zapłatę dalszej części należności objętej fakturą nr (...) r. oraz uzyskania zabezpieczenia tego roszczenia zaraz po wniesieniu pozwu w rozpoznawanej sprawie pod kątem znaczenia upływu terminu przedawnienia tego roszczenia, jego przerwania przez uzyskanie zabezpieczenia, jak też zaskarżalności tego roszczenia, przy ocenie przesłanek uzasadniających powództwo wniesione na podstawie art. 527 i nast. k.c. Ciężar podniesienia wskazanej okoliczności oraz jej udowodnienia postanowieniem o udzieleniu zabezpieczenia powinien zostać zrealizowany przez powoda w terminie dwóch tygodni, liczonym od momentu, w którym wystąpiła potrzeba oraz możliwość wykazania, że powód uzyskał zabezpieczenie wskazanego roszczenia, czyli w ciągu dwóch tygodni od daty otrzymania przez powoda wskazanego postanowienia, przekroczenie terminu wiązało się bowiem nie tylko z możliwością, ale z koniecznością pominięcia spóźnionej okoliczności oraz oddalenia wniosku dowodowego złożonego w celu jej wykazania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2006 r., II CSK 143/05, uchwała z dnia 25 października 2006 r., III CZP 63/06, wyrok z dnia 29 września 2004 r., II CK 183/04, uchwała z dnia 17 lutego 2004 r., III CZP 115/03, wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 2 sierpnia 2006 r., IA Ca 191/06 oraz wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 8 sierpnia 2013 r., IA Ca 1294/12). Przeciwno zasadności uwzględnienia nowej okoliczności, na którą powód powołał się dopiero w apelacji, nie przemawia naruszenie przez skarżącego wskazanych reguł koncentracji materiału sprawy, ale zaniechanie w zakresie realizacji podstawowego obowiązku powołania w postępowaniu przed Sądem Okręgowym faktów istotnych dla sprawy oraz właściwych dowodów. Jeśli z naruszeniem art. 479¹² § 1 zdanie drugie k.p.c. powód nie przedstawił Sądowi Okręgowemu okoliczności uzyskania zabezpieczenia roszczenia, które podawał jako źródło nabycia statutu wierzyciela w stosunku do (...) Park spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W., nie złożył ponadto wydanego postanowienia z dnia 24 stycznia 2012 r., bym bardziej nie było uzasadnione, aby nowe fakty i dowody zostały dopuszczone w postępowaniu apelacyjnym, w którym powołany przepis

ma odpowiednie zastosowanie, zwłaszcza że z tego właśnie powodu oddalony został wniosek powoda o ogłoszenie upadłości spółki, w stosunku do której powód uważał się za wierzyciela, nie wykazał jednak tego twierdzenia w rozpoznawanej sprawie na właściwym etapie postępowania.

Niezależnie od podniesionej argumentacji, przeciwko zasadności apelacji wniesionej w tej sprawie przemawiały dalsze uchybienia formalne ze strony powoda, który nie zakwestionował także osobnych okoliczności powołanych przez stronę pozwaną w celu wykazania nieistnienia wierzytelności powoda w stosunku do zbywcy, a przy tym objętych zakresem ustaleń dokonanych przez Sąd Okręgowy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, które również nie zostały zakwestionowane w apelacji. Pozwana podnosiła w tej sprawie w odpowiedzi na pozew, a więc zgodnie z art. 479¹⁴ § 1 k.p.c., że należności, które bezzasadnie zostały uwzględnione w fakturze nr (...) za niewykonane prace, zostały zrealizowane w późniejszym terminie i były uwzględnione w kolejnych trzech fakturach nr (...), które zostały uregulowane w całości przez inwestora, wierzytelność wskazana w pozwie została więc zaspokojona, w efekcie czego powód nie mógł zasadnie utrzymywać, że był wierzycielem (...) Park spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w rozumieniu art. 527 k.c. Powód w apelacji skoncentrował swoją uwagę na pozostałych argumentach podanych przez Sąd Okręgowy, przeoczył natomiast znaczenie wskazanych ustaleń Sądu Okręgowego dla określenia zakresu kognicji Sądu Apelacyjnego. Rozpoznając apelację w granicach wyznaczonych przez stronę skarżącą, jak wskazał Sąd Najwyższy w uchwale składu siedmiu sędziów z dnia 31 stycznia 2008 r., III CZP 49/07 oraz w innych orzeczeniach powołanych w jej uzasadnieniu, sąd drugiej instancji z urzędu może uwzględnić nieważność postępowania, brak czynności dowodowych, nierozpoznanie istoty sprawy oraz naruszenie prawa materialnego przez sąd pierwszej instancji, w zasadzie związany jest natomiast tymi ustaleniami, które zostały poczynione w uzasadnieniu wyroku objętego apelacją, nie zostały natomiast w niej zakwestionowane przez podniesienie stosownych zarzutów. Kierując się wykładnią art. 378 § 1 k.p.c., dokonaną przez Sąd Najwyższy, w rozpoznawanej sprawie Sąd Apelacyjny w zasadzie za własne musiał przyjąć ustalenie Sądu Okręgowego, zgodnie z którym podana w pozwie część wierzytelności objętej fakturą nr (...), niezależnie od tego, że uległaby przedawnieniu, gdyby nie została zrealizowana, faktycznie została w całości zapłacona przez inwestora w ramach realizacji następnych faktur, które zostały w całości zapłacone, ostatecznie bowiem pozwana nie twierdziła, aby powód nie wykonał wskazanych prac. Dodatkowo należy wskazać, że nawet przy przyjęciu, że z przepisów regulujących postępowanie apelacyjne wynika obowiązek dokonania przez sąd drugiej instancji samodzielnych ustaleń co do istotnych dla sprawy okoliczności faktycznych oraz że w zakresie dotyczącym podstawy faktycznej wyroku zaskarżonego apelacją jej treść nie wyznacza w istocie granicy kognicji sądu orzekającego o zasadności apelacji, zebrany w tej sprawie materiał dowodowy nie pozwalałby na podważanie zgodności twierdzeń pozwanej z rzeczywistym stanem rzeczy, także w tym zakresie powód nie zdołał bowiem wywiązać się z ciężaru dowodu, nie wykazał bowiem, aby należności uwzględnione w fakturach nr (...) nie obejmowały tych samych prac, które zostały ujęte w częściowo zakwestionowanej fakturze nr (...) r., zwłaszcza że kwoty uwzględnione w trzech późniejszych fakturach wielokrotnie przenosiły wierzytelność, na którą powoływał się powód w tej sprawie. Zbadanie zgodności ze stanem rzeczywistym ustaleń poczynionych przez Sąd Okręgowy we wskazanym zakresie wymagałoby pogłębionej analizy dokumentacji prac budowlanych, które zostały wykonane przez powoda, pod kątem zasadności uwzględnienia w powołanych fakturach wynagrodzenia za ich wykonanie, jest ponadto wielce prawdopodobne, że poczynienie prawidłowych ustaleń wiązałoby by się z koniecznością przeprowadzenia dowodu z opinii właściwego biegłego, o dopuszczeniu którego powód nie występował ani przed Sądem Okręgowy, ani też w apelacji. Brak odpowiedniej inicjatywy ze strony powoda był niewątpliwie spowodowany przeoczeniem znaczenia dla wyniku sprawy twierdzeń podniesionych przez pozwaną oraz ustaleń dokonanych przez Sąd Okręgowy, rozpoznanie apelacji nie mogło jednak polegać za zastąpieniu powoda przez Sąd Apelacyjny, dopuszczanie dowodów z urzędu w sprawie gospodarczej stanowiłoby bowiem odstępianie od zasady kontradiktoryjności, deprecjonowałoby ponadto prekluzję obowiązującą w postępowaniu odrębnym przewidzianym dla tych spraw. Należy dodać, że powód uniknąłby problemów związanych z wykazaniem okoliczności dotyczących posiadania wierzytelności wobec do (...) Park spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W., gdyby w wykonaniu postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia, wystąpił na drogę właściwego postępowania o zasadzenie niezapłaconej części faktury nr (...) r., w sprawie wniesionej na podstawie art. 527 k.c. powód powinien się bowiem na wstępie wykazać statusem wierzyciela, aby mogły zostać zbadane pozostałe przesłanki zasadności takiego powództwa, na korzyść skarżącego nie działało natomiast zaniechanie

wniesienia pozwu o zapłatę i upadek uzyskanego zabezpieczenia, zwłaszcza że skarżący nie podołał ciężarowi podniesienia oraz udowodnienia okoliczności istotnych dla ostatecznego wyniku rozpoznawanej sprawy.

Odnosząc się do pozostałych zarzutów podniesionych w apelacji, należy podzielić stanowisko Sądu Okręgowego, że nie została w tej sprawie wykazana także przesłanka działania przez zbywcę z zamiarem oraz w celu pokrzywdzenia wierzycieli w sytuacji, gdy środki uzyskane ze sprzedaży udziału wskazanego w pozwie, którego wartość nie była w tej sprawie kwestionowana przez powoda, w całości zostały przeznaczone na zaspokojenie innych wierzycieli zbywcy, tego rodzaju ustalenie Sadu Okręgowego również nie zostało podważone w apelacji, w której powód odwoływał się do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 9 kwietnia 2010 r., III CSK 273/09 oraz wywodził na jego podstawie, że w zasadzie każdy wypadek pozbycia się przez dłużnika istotnych składników swojego majątku stanowi pogorszenie jego sytuacji majątkowej, jak również zmniejsza gwarancje zaspokojenia roszczeń przysługujących wierzycielom, prowadzi więc do stanu niewypłacalności w rozumieniu przyjętym w art. 527 k.c. albo ten stan pogłębia. Eksponując taką tezę, skarżący przeoczył, że w powołanym wyroku został także wyrażony trafny pogląd, zgodnie z którym „, z przepisu art. 527 § 2 k.c. wynika, że musi istnieć związek przyczynowy pomiędzy niewypłacalnością dłużnika a dokonaną przez niego czynnością prawną z osobą trzecią. Istnienie tego związku jest wyłączone, gdy zaskarżona czynność prawna jest odpłatna, a uzyskany przez dłużnika ekwiwalent za przysporzenie majątkowe na rzecz osoby trzeciej, pozostaje w jego majątku lub zostaje przeznaczony na zaspokojenie wierzycieli”. Jak zaznaczono, w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku zostało ustalone, że cała cena uzyskana przez zbywcę ze sprzedaży spornego udziału, w kwocie 23000 zł, została przeznaczona na spłatę wierzycieli. Należność w stosunku do powoda była kwestionowana, pozwana twierdziła, że ostatecznie została zapłacona w ramach realizacji faktur wystawionych w późniejszym okresie, nie mogła więc zostać ponownie zaspokojona ze środków uzyskanych z umowy wskazanej w pozwie wniesionym w tej sprawie. Uzupełniając argumentację podaną przez Sąd Okręgowy, nie można ponadto odmówić racji pozwanej, która trafnie zwracała uwagę na okoliczność obciążenia nieruchomości wskazanej w pozwie hipoteką na rzecz (...) Banku (...) S.A. w celu zabezpieczenia wierzytelności kredytowej w kwocie 122000000 zł, która zostałaby zaspokojona przed innymi wierzytelnościami w ramach skutecznej egzekucji z tej nieruchomości (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 28 czerwca 2007 r., IV CSK 115/07). Także z tego powodu nie można było uznać, aby czynność objęta żądaniem pozwu została podjęta w celu pokrzywdzenia wierzycieli, w tym powoda, poza wierzycielem hipotecznym, żaden inny nie mógł bowiem racjonalnie liczyć na zaspokojenie swoich roszczeń z egzekucji skierowanego do tej nieruchomości, zaś powód nie wykazał w rozpoznawanej sprawie istnienia oraz zaskarżalności wierzytelności, na którą powoływał się w pozwie. Apelacja powoda podlegała więc oddaleniu.

Oddalenie apelacji uzasadniało obciążenie powoda kosztami procesu, które pozwana poniosła w postępowaniu apelacyjnym. Na podstawie art. 98 § 1 i 3 w art. 108 § 1 k.p.c. w zw. i w zw. z § 13 ust. 1 pkt 2 § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie i ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, Sąd Apelacyjny zasądził od powoda na rzecz pozwanej kwotę 5400 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego przed Sądem Apelacyjnym. Uwzględniona została stawka minimalna obowiązująca w tego rodzaju sprawach oraz podana w apelacji wartość przedmiotu zaskarżenia. Na podstawie art. 113 ust. 1 zw. z art. 100 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w ostatniej kolejności na rachunek Skarbu Państwa ostatecznie została przejęta nieuiszczona opłata od apelacji, z powołanych przepisów wynika bowiem, że Skarb Państwa tylko tymczasowo ponosi koszty sądowe za stroną stroną zwolnioną od tych kosztów. Zachodziła więc potrzeba definitywnego rozstrzygnięcia o nieuiszczonej opłacie od apelacji w orzeczeniu kończącym sprawę w drugiej instancji.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie powołanych przepisów i art. 385 k.p.c., Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji.